

Ukládáte data? A víte vlastně kam? – 3. část

O jakých datech je v tomto textu řeč?

Zjednodušeně řečeno, jde o všechna ta písmena a číslice, která ve vašich organizacích někdo naťuká do počítačů. Samozřejmě, k písmenům a číslicím přidejme fotografie a další obrázky, zvukové nahrávky, videa a vůbec všechno, co tvoříte. To všechno jsou data, která vaše organizace vytvořila, vlastní je a zodpovídá za ně.

Dnes to bude o cloudu.

Vážený čtenáři, pokud jsi v této chvíli usoudil, že tenhle textík rozhodně, ale rozhodně není pro tebe, protože tajemná alchymie cloudu je na tvé humanitní vzdělání a orientaci na člověka už moc nesrozumitelná, dej tomuto článku ještě šanci.

Vynecháme totiž technická moudrosloví a definice. Dnes se zkusíme podívat na data v cloudu jednoduše, rozumně a z pohledu sociálních služeb. Právě tady má totiž potenciál být (v souladu s oblíbeným příslovím) dobrým sluhou.

Co je cloud a jak si ho představit?

Anglické slovo cloud není v češtině nic jiného než oblak nebo mrak. Ve skutečnosti se nejedná o nic nehmotného, ale jedná o reálné prostředí – datové centrum. Místnost, halu nebo celou budovu ve které jsou umístěny výkonné počítače. Ty jsou schopny „spočítat“ právě to, co jejich klient potřebuje. Dokážou nabídnout nejrůznější aplikace a služby. Ke klientům se pak výsledky práce, která je odvedena na serverech, dostávají pomocí bezpečně řešeného propojení internetem.

Kde se přesně vzalo spojení s obláčkem dneska zkoumat nemusíme. Pro uživatele je to ale příjemná metafora. Vystihuje to, že v cloudu je možné pracovat z jakéhokoliv místa. Stačí se jednoduše přihlásit z počítačů, tabletů nebo mobilů. Odkudkoliv. Funguje to samozřejmě jen tehdy, pokud máme potřebná práva a přístupy pro přihlášení a dostupný internet.

Budeme s cloudem umět pracovat?

Troufnu si tvrdit, že v cloudu dneska nějak pracujeme v běžném životě téměř všichni. Pokud používáte soukromý email, pokud jste někdy využili elektronické nakupování nebo se připojili do své banky, nejspíš jste pracovali v cloudu. Stejně je to, pokud třeba kupujete jízdenku na autobus či vlak, zkoumáte známky svých dětí v elektronické žákovské knížce nebo se díváte, co je nového na sociálních sítích. Cloud se totiž téměř nepozorovaně stal nástrojem pro naše každodenní činnosti.

Mohou být cloudová řešení využita v sociálních službách?

Tato otázka je zodpovězena předem. Už se totiž využívají. Nejpoužívanější informační systémy už dneska pracují v datových centrech, tedy cloudu. Pokud organizace využívají některé ze známých systémů pro sdílení dat (třeba nástroje Google nebo Microsoftu), pak se také připojují ke cloudu. Podobně to platí o většině novějších docházkových systémů a třeba i o objednávání stravy.

Pokud se na situaci v sociálních službách podíváme racionálně, můžeme se přemýšlet o tom, že využití cloudových řešení může být užitečné. Znamená totiž, že organizace si objedná to, co opravdu potřebuje a nakoupí to jako službu. Nemusí pak interně řešit všechny ty servery, dráty, virtualizace, databáze či aktualizace a může mít smluvně zajištěno třeba i to, že systémy budou bezchybně pracovat po celých 24

hodin, aniž by to znamenalo, že interní „ajták“ neodloží svůj mobil ani zubařském křesle nebo na dovolené.

Na co je potřeba dát si pozor?

Předchozí odstavce působily trošku jako oslava cloudových řešení, což je možná tím, že kolem nich panuje mnoho, často nepodložených, obav. Věřím, že sociálním službám může přenechání expertní „ajtácké“ práce specialistům přinést řadu výhod. Patří k nim výše zmíněná vysoká dostupnost dat, přístup „odkudkoliv“, zajištění záloh a bezpečí dat na straně služby.

Často se v organizacích setkávám s názorem, že data v cloudu jsou více ohrožena než tehdy, když je máme na svých počítačích uvnitř organizace pěkně pod kontrolou a „na očích“. Jaké je tedy doporučení pro výběr dodavatele cloudových služeb? Je dobré soustředit se na opravdové profíky a upřednostnit dodavatele, který má svou techniku dobře zabezpečenou, stará se o aktuálnost všech součástí, bezpečně s daty pracuje, rychle je dává klientům k dispozici a rychle napravuje vzniklé nedostatky. Nebojte se jich při vyjednávání smluvních podmínek ptát a pokud se vám dohodnuté řešení zalíbí, klidně chtějte provozní prostředí reálně navštívit.

Na organizacích pak samozřejmě zůstává dobré zajištění vnitřní počítačové sítě a zajištění znalostí uživatelů, kteří musí své přístupy umět dobře používat a chránit. Ani to není malý úkol.

Co dodat závěrem? Na počátku války na Ukrajině požádala ukrajinská vláda o pomoc velké poskytovatele cloudových služeb a své klíčové informační systémy přesunula do datových center Amazonu. Měla totiž reálné obavy o jejich fungování v případě zničení nebo napadení serverů na vlastní území. Jestliže našel dobré řešení pro náhlou krizi celý stát, určitě ho dokážeme postupně najít i pro sociální služby.

Jak je to tedy ve vaší organizaci? Která data ukládáte do cloudových úložišť? Jak je tam o ně postaráno? Jak vypadají smlouvy? Kam ukládají data vaši současní dodavatelé informačních systémů? Používají bezpečná datacentra? A byli jste se u nich podívat?